

Brüsszel, 2024. június 12.
(OR. en)

10805/24

Intézményközi referenciaszám:
2023/0463(COD)

AG 119
JAI 965
FREMP 289
DISINFO 89
HYBRID 96
MI 581
DATAPROTECT 236
AUDIO 70
CONSOM 213
TELECOM 206
CODEC 1453

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	16889/23 +ADD1, 10266/24
Tárgy:	Javaslat – Irányelv a harmadik országok nevében végzett érdekképviselő átláthatóságáról – Irányadó vita

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. december 12-én elfogadta a demokráciavédelmi csomagot. A csomag elemei:
 - i. a demokrácia védelméről szóló bizottsági közlemény¹;
 - ii. a harmadik országok nevében végzett érdekképviselő átláthatóságáról szóló új irányelvre vonatkozó javaslat² (a továbbiakban: a javasolt irányelv);
 - iii. az 1024/2012/EU és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról szóló, a javasolt irányelvet kísérő rendeletre vonatkozó javaslat³;

¹ 16935/23 + ADD 1.

² 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

- iv. a ii. és a iii. pontban említett két jogalkotási javaslatot kísérő hatásvizsgálat⁴;
 - v. az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról, valamint az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának megerősítéséről szóló bizottsági ajánlás⁵;
 - vi. a polgárok és a civil társadalmi szervezetek közpolitikai döntéshozatali folyamatokban való szerepvállalásának és hatékony részvételének előmozdításáról szóló bizottsági ajánlás⁶.
2. Az Európai Parlamenten belül a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO) a felelős bizottság. Előadónak Pablo ARIAS ECHEVERRIA-t (EPP, Spanyolország) jelölték ki. A jogszabályhoz kapcsolódó munka még mindig folyamatban van az Európai Parlamenten belül.
3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2024. április 24-én fogadta el a véleményét⁷.
4. Az Állandó Képviselők Bizottsága (II. rész) 2024. február 8-án megállapodott a Régiók Bizottságával folytatandó fakultatív konzultációról⁸. A Régiók Bizottsága 2024. április 17-én fogadta el a véleményét⁹.

³ 17076/23.
⁴ 16889/23 + ADD 3 + ADD 4; 17076/23 ADD 1 + ADD 2.
⁵ 7434/24.
⁶ 7433/24.
⁷ 9738/24.
⁸ 6003/24.
⁹ 10327/24.

II. A TANÁCSBAN VÉGZETT MUNKA

5. A Bizottság az általános ügyek munkacsoportja 2024. január 9-i ülésén terjesztette elő a csomag főbb elemeit, köztük a javasolt irányelvet és az azt kísérő hatásvizsgálatot, a két bizottsági ajánlást pedig a munkacsoport január 11-i ülésén ismertette.
6. A miniszterek az Általános Ügyek Tanácsának január 29-i ülésén egy informális elnökségi dokumentum¹⁰ alapján irányadó vitát tartottak a demokráciavédelmi csomagról, többek között a javasolt irányelvről.
7. Ennek alapján az általános ügyek munkacsoportja elvégezte a javasolt irányelv első vizsgálatát, és többek között véleménycserét folytatott a javasolt irányelv gyakorlati vonatkozásairól és az uniós átláthatósági nyilvántartásról. Néhány delegáció emellett információkat osztott meg a meglévő és a jövőbeli nemzeti nyilvántartásaikról / jogszabályaikról is.
8. Az elnökség az általános ügyek munkacsoportjának keretében folytatott megbeszélések és az informális konzultációk alapján meghatározta a következő kulcsfontosságú politikai kérdéseket, amelyeket a további munkára vonatkozó iránymutatás céljából az Állandó Képviselők Bizottsága (COREPER) elé terjesztett:
 - i. hatály és célkitűzések;
 - ii. a harmonizáció szintje; valamint
 - iii. nyilvántartások.
9. A Tanács Jogi Szolgálata 2024. április 25-én írásbeli véleményt¹¹ tett közzé a javaslat jogalapjáról.

¹⁰ 5428/24.

¹¹ 9328/24.

III. AZ AKTUÁLIS HELYZET

10. A COREPER a 2024. május 29-i ülésén megvitatta a fenti 8. pontban említett kulcsfontosságú politikai kérdéseket egy olyan feljegyzés¹² alapján, amely meghatározta a további munkához iránymutatást igénylő kulcsfontosságú területeket és a megválaszolandó kérdéseket.
11. Ennek alapján az elnökség a következő operatív következtetéseket vonta le, hogy iránymutatást nyújtson a fenti 8. pontban meghatározott három kulcsfontosságú politikai kérdéssel kapcsolatos további munkához:
12. A hatály és a célkitűzések tekintetében:
 - i. a javasolt irányelv megfelelő jogalapja az EUMSZ 114. cikke;
 - ii. ezért fenn kell tartani a gazdasági tevékenységekkel való kapcsolatot, és a javasolt irányelvet az érdekképviselési szolgáltatásokra vonatkozó érdekképviselési tevékenységekre és az olyan érdekképviselési tevékenységekre kell alkalmazni, *„amelyek gazdasági jellegű tevékenységekhez kapcsolódnak vagy azokat helyettesítik, és így összehasonlíthatók az [...] érdekképviselési szolgáltatásokkal”* (a javasolt irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja);
 - iii. a javasolt irányelvnek ki kell terjednie a harmadik országok nevében érdekképviselési tevékenységet végző jogalanyokra;
 - iv. a fogalommeghatározásoknak egyértelműeknek kell lenniük, és objektív kritériumokon kell alapulniuk. Az „érdekképviselési tevékenység” fogalommeghatározásában utalni kell a hivatalos személyekkel vagy hatóságokkal folytatott közvetlen (szóbeli és írásbeli) kommunikációra.

¹² 10226/24.

13. A harmonizáció szintje tekintetében:

- i. a javasolt irányelv különböző rendelkezéseiben – beleértve az illetékes és a felügyeleti hatóságokra, valamint a szankciókra vonatkozó rendelkezéseket is – további rugalmasságot kell bevezetni a sajátos nemzeti körülmények és megközelítések kezelése, valamint a szigorúbb nemzeti intézkedések adott esetben történő alkalmazásának lehetővé tétele érdekében;
- ii. elismert tény, hogy egyes rendelkezéseknek megfelelő szinten harmonizáltak kell lenniük ahhoz, hogy biztosítani lehessen a javasolt irányelv hatékony és zökkenőmentes végrehajtását. E harmonizációnak ki kell terjednie a nemzeti nyilvántartások egyes elemeire is, így például a szolgáltatott információkra és a határokon átnyúló együttműködésre.

14. A nyilvántartások tekintetében:

- i. a nyilvántartásokat nemzeti szinten kell vezetni, azoknak lehetőleg közös architektúrán kell alapulniuk, és egy uniós szintű portálon keresztül kell kapcsolódniuk egymáshoz;
- ii. jóllehet ez a funkció szükségessé tesz bizonyos fokú harmonizációt, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy további információkat gyűjtsenek, amennyiben ezt szükségesnek ítélik.

15. Az elnökség emellett megállapította, hogy a demokratikus folyamatainkba való külföldi beavatkozás veszélyét az összes delegáció továbbra is egyértelműen problémának tekinti. Bár valamennyi delegáció egyetért azzal, hogy a javasolt irányelv hozzájárulhat ennek a veszélynek a csökkentéséhez, aggályok merültek fel a civil társadalom megbélyegzésének kockázatával, valamint azzal kapcsolatban is, hogy a javasolt irányelv milyen hatással lehet bizonyos alapvető szabadságokra, különösen a szólásszabadságra és az egyesülési szabadságra.

IV. KONKLÚZIÓ

16. A fentiekre figyelemmel felkérjük a minisztereket, hogy a Tanács (Általános Ügyek) június 25-i ülésén az e feljegyzés mellékletében foglalt elnökségi vitaanyag alapján tartsanak irányadó vitát az abban foglalt kérdésekről.
-

**A harmadik országok nevében végzett érdekképviselői átláthatóságáról szóló irányelvre
vonatkozó javaslat**

Az Általános Ügyek Tanácsának 2024. június 25-i ülése

Elnökségi vitaanyag

Háttér

A közpolitikai döntéshozatali folyamatokba való külföldi beavatkozás veszélyét valamennyi tagállam egyre inkább problémának tekinti. Az elmúlt években az EU az eszközök széles skáláját dolgozta ki a külföldi beavatkozás kezelésére és leküzdésére. Ezen erőfeszítés részeként fontos kialakítani egy olyan európai megközelítést a harmadik országok nevében történő érdekképviselői kapcsolatban, amely összhangban van az EU értékeivel.

A javasolt irányelv fő célja, hogy hozzájáruljon a harmadik országok nevében végzett érdekképviselői tevékenységek belső piacának megfelelő működéséhez, teljes mértékben tiszteletben tartva az alapvető jogokat, valamint a demokratikus elveket, értékeket és szabadságokat. A javaslat szerint ezt olyan átláthatósági és elszámoltathatósági követelmények bevezetésével kell megvalósítani, amelyek kizárólag a harmadik országok nevében érdekképviselői tevékenységet végző jogalanyokra vonatkoznak. Más szóval, ezek a követelmények nem vonatkoznak azokra a jogalanyokra, amelyek érdekképviselői tevékenységekhez nem kapcsolódó célokból kapnak pénzügyi támogatást harmadik országoktól.

Ezen túlmenően a javasolt irányelv az átláthatóságra összpontosít, és nem célja, hogy negatív címkével lássa el egyes jogalanyok tevékenységeit (megbélyegzés), vagy hogy korlátozza a civil társadalmi teret, illetve a véleménynyilvánítás vagy az egyesülés szabadságát. Ezenkívül nem tilt semmilyen tevékenységet, és nem írja elő az olyan külföldi finanszírozás átláthatóságát sem, amely nem kapcsolódik érdekképviselői tevékenységekhez.

A javasolt irányelvben foglalt, fent említett biztosítékok ellenére azonban továbbra is maradnak aggályok a jogalanyok – köztük a civil társadalmi szervezetek – megbélyegzésének esetleges nem tervezett kockázataival, valamint a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának az irányelv végrehajtásából eredő esetleges korlátozásaival kapcsolatban.

Ezért, noha az átláthatóság és az elszámoltathatóság legitim célkitűzésnek minősülnek a mai geopolitikai környezetben felmerülő, a demokráciával kapcsolatos problémák kezelése szempontjából, az e célkitűzések megvalósításához szükséges eszközöknek hatékonyaknak kell lenniük, és elő kell mozdítaniuk a civil társadalmi teret is.

Kérdések a miniszterek számára

Ami a javasolt irányelvben szereplő, további iránymutatást igénylő kulcsfontosságú területeket illeti, úgy tűnik, hogy hamarosan el lehet fogadni a hatályra és a célkitűzésekre, a harmonizáció szintjére és a nyilvántartásokra vonatkozó operatív következtetéseket.

Ugyanakkor alapvető fontosságú, hogy az uniós intézkedések arányosak legyenek, és megfelelő egyensúlyt teremtsenek egyrészt az átláthatósági / elszámoltathatósági követelmények, másrészt pedig a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának védelme között. Megfelelő biztosítékokat kell továbbá bevezetni e szabadságok védelmének biztosítása, valamint a hatályuk alá tartozó jogalanyok megbélyegzésének elkerülése érdekében.

A fentiek, valamint a feljegyzés III. részében ismertetett operatív következtetések fényében felkérjük a minisztereket, hogy válaszoljanak a következő kérdésekre:

- 1. Egyetért-e Ön azzal, hogy a feljegyzés 12–14. pontjában vázolt operatív következtetések jó alapot nyújtanak a javasolt irányelvvel kapcsolatos további szakértői szintű munkához?*
- 2. Ön szerint elegendőek-e a javasolt irányelvben foglalt, a megbélyegzéssel szembeni és a szabadságok védelmét garantáló biztosítékok? Ha nem, Ön szerint milyen további biztosítékokat kellene beépíteni? Lát-e más, a javasolt eszközben foglaltakat kiegészítő lehetőségeket a civil társadalmi tér előmozdítására?*